

Karty opisu przedmiotu

KIERUNEK : RATOWNICTWO MEDYCZNE

STUDIA I STOPNIA, STACJONARNE

**COLLEGIUM MASOVIENSE – WYŻSZA
SZKOŁA NAUK O ZDROWIU**

BADANIA NAUKOWE W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Nauki o zdrowiu	zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych
	B. Nauki behawioralne i społeczne

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie na ocenę	
	Forma prowadzenia i godziny zajęć	
	seminarium: 15	2.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zasadami prowadzenia badań naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem metod przydatnych w realizacji pracy dyplomowej.
----	---

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym	O.W2	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych	B.W14	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U7	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym	B.U12	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.K7	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
seminarium	15
przygotowanie do zajęć	15
przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 15
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Typologia badań, rodzaje metod badawczych ze szczególnym uwzględnieniem „studium przypadku”, etapy procesu badawczego, dobór grupy badanej/wybór przypadku	W1, U1, K1	seminarium, samokształcenie
2.	Podstawowe zasoby informacji naukowej w medycynie i ochronie zdrowia. Czasopisma, bazy elektroniczne, źródła internetowe. Wskaźniki jakości informacji naukowej.	W2, U1, U2, K1	seminarium, samokształcenie
3.	Zasady pisania pracy dyplomowej, Prawo i problemy ochrony własności intelektualnej. Plagiat i autoplagiat.	W1, W2, U1, U2, K1	seminarium, samokształcenie

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza tekstów, Ćwiczenia komputerowe, Seminarium

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu	
seminarium, samokształcenie – przygotowanie do egzaminu/za-	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
seminarium, samokształcenie – przygotowanie do seminarium	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.
- Każdy student jest zobowiązany do uzyskania pozytywnej oceny z każdego testu przypisanego wykładowi prezentowanemu w nauczaniu na odległość w ramach przedmiotu.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

brak

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Radomski D., Grzanka A.: Metodologia badań naukowych w medycynie. Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2011
2. Lesińska-Sawicka M.: Metoda case study w pielęgniarstwie. Red.Borgis, Warszawa 2009

EKONOMIA I ZARZĄDZANIE W OCHRONIE ZDROWIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów
Nauki o zdrowiu	uczenia się
	zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych
	B. Nauki behawioralne i społeczne

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów
Semestr 5	zaliczenie na ocenę	ECTS
	Forma prowadzenia i godziny zajęć	
	ćwiczenia: 20	2.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z podstawami ekonomii i zarządzania w szczególności w zastosowaniu do sektora zdrowia
----	--

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia	B.W2	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia	B.W28	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	zasady zarządzania jakością oraz metody zapewnienia jakości	B.W41	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia	B.W16	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	podstawowe regulacje dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia oraz powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego	B.W39	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach	O.U4	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy	O.U5	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	B.U11	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach	O.K4	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K2	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania	O.K5	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego

	zasad udzielania pierwszej pomocy		(kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
--	-----------------------------------	--	--

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
ćwiczenia	20
przygotowanie do zajęć	15
przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 20
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 20

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Podstawowe pojęcia z dziedziny zarządzania; organizacja, wymiary i funkcje zarządzania	W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	ćwiczenia, samokształcenie
2.	Podstawowe pojęcia z dziedziny ekonomii i ekonomiki zdrowia	W1, W2, W4, W5, U1, K1	ćwiczenia, samokształcenie
3.	Zarządzanie organizacjami ochrony zdrowia i ich finansowanie - wybrane przykłady	W1, W2, W4, W5, U1, U3, K1	ćwiczenia
4.	Wybrane działy zarządzania, w tym: zarządzanie jakością, projektem, zmiana organizacyjna	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2	ćwiczenia

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Ćwiczenia, Dyskusja, E-learning, Praca w grupie, Seminarium, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu	
ćwiczenia, samokształcenie – przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
ćwiczenia, samokształcenie – przygotowanie do ćwiczeń	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.
- Każdy student jest zobowiązany do uzyskania pozytywnej oceny z każdego testu przypisanego wykładowi prezentowanemu w nauczaniu na odległość w ramach przedmiotu.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

Ogólna znajomość systemu ochrony zdrowia. Realizacja programu zajęć, przygotowanie wymaganych prac, zgodnie z wymogami i harmonogramem zajęć oraz zaliczenie ew. nieobecności, są podstawą zaliczenia przedmiotu.

LITERATURA

Obowiązkowa

- Griffin R. W. (2017), Podstawy zarządzania organizacjami, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

Dodatkowa

- Sowada C, Sagan A, Kowalska-Bobko I, Badora-Musiał K, Bochenek T, Domagała A, Dubas-Jakóbczyk K, Kocot E, Mrozek-3. Gąsiorowska M, Sitko S, Szetela A, Szetela P, Tambor M, Więckowska B, Zabdyr-Jamróz M, van Ginneken E. (2019) Poland: Health system review. Health Systems in Transition, 2019; 21(1): 1–235
- Koźmiński A., Piotrowski W. (red.) (2006), Zarządzanie. Teoria i praktyka, PWN, Warszawa
- Drucker P. (2009), Zarządzanie XXI wieku – wyzwania, New Media

4. Golinowska S. [red.] (2015), *Od ekonomii do ekonomiki zdrowia*, PWN, Warszawa (wybrane fragmenty)

PSYCHOLOGIA - PSYCHOFIZYCZNE ASPEKTY SAMOOBRONY

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Nauki o zdrowiu	zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych
	B. Nauki behawioralne i społeczne

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie na ocenę	
	Forma prowadzenia i godziny zajęć	
	ćwiczenia: 15	2.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Przekazanie studentom podstawowej wiedzy z zakresu psychologicznych zasad radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia, a także zapoznanie z aspektami prawnymi samoobrony oraz jej formami.
----	--

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	regulacje prawne, zasady etyczne i deontologię, odnoszące się do wykonywania zawodu ratownika medycznego	O.W4	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w wybranych instytucjach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy	B.W5	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	B.W7	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego	B.W19	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego	B.W35	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń	B.U3	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować	B.U9	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach	O.K4	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
------------------------	---

ćwiczenia	15
przygotowanie do zajęć	15
przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 15
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Psychologiczne zasady radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia: intuicja i uwaga jako procesy wspierające, rola komunikacji niewerbalnej	W3, W4, U2	ćwiczenia, samokształcenie
2.	Aspekt prawny agresji, obrona konieczna, stan wyższej konieczności, uprawnienia w stosowaniu środków przymusu bezpośredniego	W1, U1	ćwiczenia
3.	Metody deeskalacji agresji	W3, W4, U1, U2, K1	ćwiczenia, samokształcenie
4.	Zasady szacowania ryzyka zachowań agresywnych	W2, W3, U1, K1	ćwiczenia, samokształcenie
5.	Samoobrona medyczna- podstawowe zagadnienia	W2, W5, U1, K1	ćwiczenia

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Ćwiczenia, Dyskusja, Praca zespołowa

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
--------------	------------------	-------------------------------

ćwiczenia, samo-kształcenie –przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie Wiedzy – Student zna i rozumie: test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
ćwiczenia, samokształcenie –przygotowanie do ćwiczeń	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

brak

LITERATURA

Obowiązkowa

- Steciwo, A., Barański J. (red.) Agresja w opiece zdrowotnej, Elsevier, 2014
- Lickiewicz J. Agresywny pacjent. Metody i techniki postępowania, PWN, 2017
- Rosenberg M. B., Porozumienie bez przemocy, Czarna Owca, Warszawa 2011.

Dodatkowa

- Deutsch, M., Coleman, P., Rozwiązywanie konfliktów, Wyd. UJ, Kraków 2005.
- Makara- Studzińska M. (red.) Komunikacja w opiece medycznej, Medical Education, Warszawa 2017

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

NEUROLOGIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Nauki o zdrowiu	zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych
	C. Nauki kliniczne

Okres Semestr 5	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć zajęcia praktyczne: 15, nauczanie zdalne:15	Liczba punktów ECTS 1.0
--------------------	---	----------------------------

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	zapoznanie studentów z podstawami badania neurologicznego
C2	przekazanie wiedzy z zakresu najczęstszych chorób układu nerwowego
C3	zapoznanie studentów ze schematem postępowania w ostrym udarze mózgu
C4	zapoznanie studentów ze schematem postępowania w razie wystąpienia napadu padaczkowego
C5	przekazanie wiedzy z zakresu najczęstszych bólów głowy, omówienie postępowania w przypadku nagłego, silnego bólu głowy
C6	przekazanie wiedzy z zakresu chorób otępiennych oraz innych chorób zwyrodnieniowych układu nerwowego
C7	zapoznanie studentów z lekami stosowanymi w nagłych chorobach neurologicznych
C8	zapoznanie studentów z kryteriami śmierci pnia mózgu i sposobem jej orzekania

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego	C.W36	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce	C.W37	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych	C.W38	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych	C.W39	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych	C.W35	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W6	zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu	C.W104	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	oceniać stan świadomości pacjenta	C.U8	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	oceniać stan neurologiczny pacjenta	C.U17	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta	C.U48	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
zajęcia praktyczne	15
nauczanie zdalne	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 15
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Podstawy badania neurologicznego	W1, U1, U2	zajęcia praktyczne, nauczanie zdalne
2.	Podstawowe choroby neurologiczne	W1, W3, W5	zajęcia praktyczne, nauczanie zdalne
3.	Choroby naczyniowe mózgu	W2, U2, U3, K1	zajęcia praktyczne, nauczanie zdalne
4.	Najczęstsze bóle głowy. Zespoły padaczkowe.	W2, U2, U3, K1	zajęcia praktyczne, nauczanie zdalne
5.	Choroby zwyrodnieniowe układu nerwowego. Kryteria śmierci pnia mózgu	W4, W6, U1, U2, U3	zajęcia praktyczne, nauczanie zdalne

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Ćwiczenia kliniczne, Dyskusja, Praca zespołowa

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
--------------	------------------	-------------------------------

nauczanie zdalne	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
zajęcia praktyczne, samokształceniowe –przygotowanie do zajęć	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków:	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	- obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.
- Każdy student jest zobowiązany do uzyskania pozytywnej oceny z każdego testu przypisanego wykładowi prezentowanemu w nauczaniu na odległość w ramach przedmiotu.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

obecność obowiązkowa

LITERATURA

Obowiązkowa

- M. Yogarajah. Neurologia. Crash Course. Edra Urban&Partner 2016.

Dodatkowa

- F.Flacke, K. Rungaldier. Ratownictwo medyczne A-Z. Edra Urban&Partner 2012

PRAKTYKA ZAWODOWA. ODDZIAŁ NEUROLOGII

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Nauki o zdrowiu	zaliczenie
	Grupa zajęć standardowych
	D. Praktyki zawodowe

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie	
	Forma prowadzenia i godziny zajęć	
	praktyka zawodowa: 50	2.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Celem przedmiotu jest praktyczne zapoznanie studentów z metodami diagnostycznymi i terapeutycznymi stosowanymi w neurologii, oraz objawami i sposobami postępowania w określonych stanach nagłych i przewlekłych z zakresu neurologii.
----	--

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż	O.W1	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria

	medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego		oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym	O.W2	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.U1	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.U2	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób	O.U3	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.K2	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K3	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób	O.K3	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
praktyka zawodowa	50
przygotowanie do zajęć	10

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 50
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 50

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Obserwacja diagnostyka i leczenie pacjenta neurologicznego.	W ₁ , W ₂ , U ₁ , U ₂ , K ₁ , K ₂	praktyka zawodowa
2.	Opieka nad pacjentem neurologicznym w tym wdrażanie odpowiedniej profilaktyki. Leczenie przeciwzakrzepowe. Najczęstsze następstwa ostrych stanów neurologicznych. Zasady opieki nad pacjentem z niepełnosprawnością pochodzenie neurologicznego.	U ₂ , U ₃ , K ₂ , K ₃	praktyka zawodowa

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Praca w grupie, Praktyka zawodowa

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu	
Praktyka zawodowa, samo-kształcenie – przygotowanie do zajęć	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Wiedzy – Student zna i rozumie: / Umiejętności – Student potrafi: kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków:	Uzyskał min. 50% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez	100% obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów

	opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		
--	--	--	--

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

Zaliczone zajęcia z następujących przedmiotów: anatomia, fizjologia, patofizjologia, farmakologia. Podstawowa wiedza i umiejętność rozpoznawania zaburzeń ze strony OUN.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Fuller G. Badanie neurologiczne – to proste. PZWL, Warszawa 1999 (i wydania późniejsze).

Dodatkowa

1. Yogarajah M. Neurologia – crash course. Edra Urban&Partner 2016

NEUROCHIRURGIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów
Nauki o zdrowiu	uczenia się
	zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych
	C. Nauki kliniczne

Okres Semestr 5	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 5, zajęcia praktyczne: 10, nauczanie zdalne: 5	Liczba punktów ECTS 1.0
--------------------	--	-------------------------------

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z problematyką nadciśnienia śródczaszkowego
C2	Przekazanie wiedzy o teoretycznych podstawach i sposobie postępowania z ofiarami ciężkich urazów czaszkowo-mózgowych na miejscu zdarzenia i w transporcie
C3	Zapoznanie z zagadnieniami z zakresu chorób naczyniowych mózgowia
C4	Zapoznanie z problematyką guzów śródczaszkowych
C5	Nauczenie praktycznych umiejętności oceny ciężkości stanu chorych w stanach nagłych w neurochirurgii i neurotraumatologii

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego	C.W36	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyń mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce	C.W37	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych	C.W35	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	rodzaje badań obrazowych oraz obraz radiologiczny podstawowych chorób	C.W40	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków	C.W44	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W6	wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń	C.W54	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W7	wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze	C.W66	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	C.U1	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta	C.U4	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	oceniać stan świadomości pacjenta	C.U8	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U4	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała	C.U9	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

U5	oceniać stan neurologiczny pacjenta	C.U17	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U6	oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta	C.U48	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.K7	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K2	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach	O.K4	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K3	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych	O.K6	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	5
zajęcia praktyczne	10
nauczanie zdalne	5
przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 25
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 15
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TRZĘŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	1. Nadciśnienie śródczaszkowe - przyczyny, patofizjologia, postępowanie i leczenie 2. Krwotoki śródczaszkowe - podział, sposoby postępowania 3. Wady naczyniowe mózgu- tętniaki i naczyniaki. Krwotok podpajęczynówkowy 4. Guzy śródczaszkowe - objawy ogólne i ogniskowe. 5. Metody oceny stanu świadomości i ciężkości stanu w chorobach OUN	W1, W2, W3, W4, W7, U3, U5, U6, K1	wykład, samo-kształcenie
2.	1. Postępowanie z chorym po ciężkim urazie czaszkowo-mózgowym. 2. Ocena stanu świadomości i ciężkości stanu chorego po urazie mózgu. 3. Ocena stanu chorego po krwotoku podpajęczynówkowym 4. Praktyczne aspekty postępowania z chorym z nadciśnieniem śródczaszkowym 5. Wywiad i badanie chorego z guzem śródczaszkowym. 6. Krwawienie śródczaszkowe - badanie chorego. 7. Badania radiologiczne w neurochirurgii 8. Chirurgiczne leczenie chorób OUN 9. Zapobieganie urazom głowy i innym chorobom OUN 10. Rola pierwszej pomocy w ostatecznym wyniku leczenia chorób OUN	W4, W5, W6, W7, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	zajęcia praktyczne
3.	1. Urazy czaszkowo-mózgowe 2. Krwiaki śródczaszkowe 3. Złamanie kości czaszki	W1, W4, W5, U5, U6, K1, K2	nauczanie zdalne

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Demonstracja, Dyskusja, Film dydaktyczny, Metoda przypadków, Rozwiązywanie zadań, Nauczanie zdalne, Zajęcia praktyczne, Praca zespołowa

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
--------------	------------------	-------------------------------

wykład, nauczanie zdalne, samokształcenie – przygotowanie do egzaminu/zalicze- nia	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
zajęcia praktyczne	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

podstawowa wiedza z zakresu anatomii i fizjologii ośrodkowego układu nerwowego

LITERATURA

Obowiązkowa

- Maksymowicz W. Neurochirurgia w zarysie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 1999.
- Głowacki J., Marek Z. Urazy czaszki i mózgu. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne 2000.
- Ząbek M. Zarys neurochirurgii. PZWL 1999.

Dodatkowa

- Bone I, Lindsay K.W., Kozubski W.: Neurologia i neurochirurgia. Elsevier Urban&Partner, Wrocław rok wydania 2013, dodruk 2017
- Curie David G. Postępowanie w urazach głowy. Alfa-medica press 1994.

KARTA OPISU PRZEDMIOTU

LARYNGOLOGIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Instytut Ratownictwa Medycznego	Cykl dydaktyczny 2023/26
Kierunek studiów Ratownictwo Medyczne	Rok realizacji 2025/26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe Polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych C. Nauki kliniczne

Okres Semestr 5	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 5, nauczanie zdalne: 5, zajęcia praktyczne: 10	Liczba punktów ECTS 1.0
--------------------	--	----------------------------

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Osiągnięcie wiedzy w zakresie budowy anatomicznej górnych dróg oddechowych oraz narządów słuchu i równowagi; procesy fizjologiczne i patofizjologia w zakresie górnych dróg oddechowych;
C2	Zmiany w zakresie górnych dróg oddechowych wywołujące duszność lub krwotok.
C3	Tracheotomia i konikotomia: technika wykonania, zasady pielęgnacji tracheotomii; Rodzaje rurek tracheotomijnych

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym	O.W2	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

W2	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku	C.W1	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka	C.W2	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.W1	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	wybrane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie	C.W100	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.U1	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.U2	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U7	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U4	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	C.U1	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U5	układać pacjenta do badania obrazowego	C.U2	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

K2	prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.K2	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K3	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach	O.K4	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K4	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.K7	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	5
nauczanie zdalne	5
zajęcia praktyczne	10
przygotowanie do zajęć	5
przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 15
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 10

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się	Formy prowadzenia zajęć
-----	-------------------	--------------------	-------------------------

		dla przedmiotu	
1.	Urazy i krwawienia, ciała obce w obrębie narządów ORL i szyi	W1, U1	wykład, samokształcenie
2.	Duszność krtaniowo-tchawicza	W2, W5, U2, U3, K1, K2	wykład, samokształcenie
3.	Porażenie fałdów głosowych, zwężenia krtaniowo-tchawicze. Przetoki tchawiczo-przełykowe	W1, U1, K1, K2	wykład
4.	Nagła głuchota, zawroty głowy - ostry napad.	W1, W5, U3, U4, K1, K2, K4	nauczanie zdalne
5.	Ostre i podostre stany zapalne uszu, nosa i zatok przynosowych, gardła z zaczynającymi się powikłaniami	W1, W3, U2, U3	nauczanie zdalne
6.	Kamica ślinianki podżuchwowej i przuszej	U3, U4, K1, K3, K4	nauczanie zdalne
7.	Przewlekłe zapalenie migdałków podniebiennych w przebiegu ostrej choroby reumatycznej, rzutu kłębuszkowego zapalenia nerek, zapalenia mięśnia	W2, W4, U3, U4, K4	zajęcia praktyczne
8.	Nowotwory złośliwe krtani, gardła, jamy ustnej, ślinianek, uszu, nosa, kości skroniowej, masywu szczękowo-sitkowego, oczodołu, szyi, podstawy czaszki	W1, W2, W3, W4, U1, U4, K3	zajęcia praktyczne, samokształcenie
9.	Obwodowy niedowład nerwu twarzowego wymagający odbarczenia chirurgicznego	W1, W3, U1, U2, U5, K1, K4	nauczanie zdalne
10.	Obturacyjny bezdech senny- diagnostyka, leczenie	W1, W2, U4, K1, K3	nauczanie zdalne

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Burza mózgów, Zajęcia praktyczne, Dyskusja, E-learning, Film dydaktyczny, Metoda problemowa, Metoda przypadków, Praca w grupie, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną, Praca zespołowa

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład, nauczanie zdalne, samokształcenie – przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań

zajęcia praktyczne, samokształcenie – przygotowanie do zajęć	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.
- Każdy student jest zobowiązany do uzyskania pozytywnej oceny z każdego testu przypisanego wykładowi prezentowanemu w nauczaniu na odległość w ramach przedmiotu.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

- Podstawowa wiedza anatomiczna w zakresie głowy i szyi, procesy fizjologiczne i patofizjologia w zakresie górnych dróg oddechowych. Obecność na zajęciach obowiązkowa. (Możliwa usprawiedliwiona nieobecność na zajęciach w jednym dniu- zgłoszona koordynatorowi np. poprzez dostarczenie zwolnienia lekarskiego)
- Odrobienie zajęć, na których student był nieobecny, do ustalenia z prowadzącym dane zajęcia

LITERATURA

Obowiązkowa

- Otarynolaryngologia Crash Course, Viktor Achim , Linke Stephanie , Dahlman Cordula, Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner
- Ćwiczenia z otolaryngologii, Stanisław Iwankiewicz, PZWL, Warszawa

Dodatkowa

- Otolaryngologia. Podręcznik dla studentów medycyny i stomatologii. Iwankiewicz Stanisław, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich

GINEKOLOGIA I POŁOŻNICTWO

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Nauki o zdrowiu	zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych
	C. Nauki kliniczne

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie na ocenę	
	Forma prowadzenia i godziny zajęć	
	Wykład: 5, ćwiczenia w warunkach symulacyjnych: 5, zajęcia praktyczne: 20, nauczanie zdalne: 5	2.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Celem kształcenia jest zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych w sprawowaniu opieki nad kobietą ze schorzeniami ginekologicznymi i położniczymi w każdym okresie jej życia
----	---

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.W1	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

W2	stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie	C.W101	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie	C.W7	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych	C.W77	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego	C.W6	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W6	skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego	C.W20	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.U1	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.U2	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób	O.U3	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U4	oceniać stan noworodka w skali APGAR	C.U6	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U5	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	C.U7	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U6	oceniać stan świadomości pacjenta	C.U8	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U7	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała	C.U9	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U8	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	C.U10	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

U9	oceniać i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta	C.U15	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U10	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	C.U19	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U11	podawać pacjentowi leki i płyny	C.U20	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U12	oznaczать stężenie glukozy z użyciem glukometru	C.U21	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U13	prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora)	C.U38	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U14	przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych	C.U55	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U15	zakładać cewnik do pęcherza moczowego	C.U23	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U16	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych	C.U28	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U17	przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi	C.U39	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U18	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne	C.U60	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U19	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych	C.U61	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U20	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	C.U66	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:

K1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K2	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób	O.K3	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	5
ćwiczenia w warunkach symulacyjnych	5
zajęcia praktyczne	20
nauczanie zdalne	5
przygotowanie do zajęć	10
przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 25

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Opieka nad kobietą ze schorzeniami ginekologicznymi w różnych okresach jej życia. Charakterystyka okresu pokwitania, dojrzałości płciowej, menopauzy i senium.	W1, W2, W3, W6, U1, U10, U11, U12, U13, U14, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, U9, K1, K2	wykład, zajęcia praktyczne, ćwiczenia w warunkach symulacyjnych, samokształcenie

2.	Fizjologia i patologia cyklu miesiączkowego	W1, W6, U9	wykład, zajęcia praktyczne, samokształcenie
3.	Zaburzenia seksualne u kobiet w okresie rozrodczym. `pojęcie normy i patologii seksualnej.	W1, U10, U2, U3, U5	zajęcia praktyczne, nauczanie zdalne
4.	Stany zapalne żeńskich narządów płciowych i choroby przenoszone drogą płciową	W1, U10, U2, U3, U5, U8, U9	zajęcia praktyczne, ćwiczenia w warunkach symulacyjnych, nauczanie zdalne, samokształcenie
5.	Opieka nad kobietą ciężarną oraz rodzącą w warunkach zespołu ratownictwa medycznego	W1, W2, W4, W5, U1, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, U17, U18, U19, U2, U20, U3, U4, U5, U6, U7, U8, U9, K1	zajęcia praktyczne, ćwiczenia w warunkach symulacyjnych

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Ćwiczenia w warunkach symulacyjnych, Nauczanie zdalne, Zajęcia praktyczne, Zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu	
wykład, nauczanie zdalne, samokształcenie – przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
ćwiczenia w warunkach symulacyjnych, zajęcia praktyczne, samokształcenie – przygotowanie do zajęć	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

1. Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.
2. Każdy student jest zobowiązany do uzyskania pozytywnej oceny z każdego testu przypisanego wykładowi prezentowanemu w nauczaniu na odległość w ramach przedmiotu.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

Znajomość zagadnień z zakresu: anatomii, fizjologii, podstaw opieki na kobietą w różnych okresach życia, etyki i psychologii. Na zajęcia praktyczne student przychodzi przygotowany, punktualnie, schludnie i estetycznie ubrany, wyposażony w stosowne umundurowanie i obuwie. W trakcie zajęć cechuje się nienaganną postawą etyczną względem pacjentów i zespołu. Zajęcia są obowiązkowe.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Bręborowicz G.H. Położnictwo i ginekologia tom I i II, PZWL Warszawa 2014
2. Dębski R. Stany nagłe w ginekologii i położnictwie Medical Tribune Polska Warszawa 2012

Dodatkowa

1. Literatura uzupełniająca samokształcenie zostanie podana w trakcie wykładów

PEDIATRIA

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Instytut Ratownictwa Medycznego	Cykl dydaktyczny 2023/26
Kierunek studiów Ratownictwo Medyczne	Rok realizacji 2025/26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe Polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin
	Grupa zajęć standardowych C. Nauki kliniczne

Okres Semestr 5	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład:10, zajęcia praktyczne: 30, nauczanie zdalne: 10	Liczba punktów ECTS 2.0
--------------------	---	----------------------------

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi informacjami dotyczącymi medycyny wieku rozwojowego
C2	Nauczenie podstawowych umiejętności praktycznych, wywiadu w pediatrii oraz badania fizykalnego dostosowanego do wieku dziecka
C3	Zapoznanie z zagadnieniami z zakresu chorób infekcyjnych i gastroenterologii dziecięcej
C4	Zapoznanie z zagadnieniami chorób układu krążenia, układu moczowego
C5	Zapoznanie z zagadnieniami z zakresu chorób układu nerwowego, hematologii i onkologii dziecięcej, endokrynologii i diabetologii dziecięcej

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku	C.W1	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka	C.W2	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci	C.W3	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego	C.W4	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego	C.W6	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W6	wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie	C.W7	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W7	specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych	C.W11	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W8	mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia	C.W17	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W9	zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci	C.W56	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W10	wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej	C.W68	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych	C.U3	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

U2	dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka	C.U5	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	oceniać stan świadomości pacjenta	C.U8	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U4	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych	C.U36	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U5	oceniać stan noworodka w skali APGAR	C.U6	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U6	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała	C.U9	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U7	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	C.U14	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U8	oceniać i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta	C.U15	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U9	oceniać stan neurologiczny pacjenta	C.U17	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U10	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	C.U18	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U11	podawać pacjentowi leki i płyny	C.U20	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U12	zakładać zgłębnik dożołądkowy	C.U22	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U13	zakładać cewnik do pęcherza moczowego	C.U23	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U14	przygotowywać pacjenta do transportu	C.U26	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U15	stosować leczenie przeciwbólowe	C.U29	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

U16	przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzrządowymi	C.U39	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U17	pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych	C.U50	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	10
zajęcia praktyczne	30
nauczanie zdalne	10
przygotowanie do egzaminu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 40
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 30

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Treści kształcenia: Wykłady: 1. Odrębności badania pediatrycznego. Wybrane wady wrodzone u dzieci i choroby uwarunkowane genetycznie 2. Anafilaksja i wstrząs anafilaktyczny. 3. Przyczyny ostrej niewydolności oddechowej u dzieci	W1, W10, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, U17, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, U9, K1	wykład, zajęcia praktyczne, nauczanie zdalne, samokształcenie

4. Gorączka. Odwodnienie. 5. Ból w klatce piersiowej u dziecka. Nagłe stany kardiologiczne u dzieci. Odrębności w opiece nad dzieckiem z wadą serca. 6. Choroby zakaźne wieku dziecięcego. Zapalenia opon mózgowo rdzeniowych u dzieci. 7. Zatrucia u dzieci-zasady postępowania w najczęściej występujących zatruciach drogą pokarmową i wziewną 8. Ocena neurologiczna dziecka. Zasady postępowania w drgawkach i stanie padaczkowym 9. Wstrząs u dzieci – przyczyny, zasady postępowania 10. Krwawienia z przewodu pokarmowego Zajęcia praktyczne: 1. Specyfika wywiadu i badania fizykalnego noworodka, niemowlęcia i dziecka starszego 2. Specyfika wywiadu i badania fizykalnego pacjenta chirurgicznego-rany kłusane, zaopatrzenia rany, tamowanie krwawienia, profilaktyka p/łożnicowa, ukąszenia przez żmiję-sedacja, zaopatrzenie rany, surowica 3. Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego 4. Odma opłucnej u dzieci. Ciało obce w drogach oddechowych u dzieci. 5. Bóle brzucha u dzieci – ostry brzuch, ostra moczna 6. Pediatryczna intensywna terapia 7. Zatrucia 8. Infekcje układu oddechowego 9. BLS- noworodek, niemowlę, dziecko starsze 10. Najczęstsze nowotwory wieku dziecięcego 11. Skazy krwotoczne u dzieci wrodzone i nabyte, zasady diagnostyki i leczenia w stanach nagłych 12. Stany nagłe w nefrologii dziecięcej 13. Stany nagłe w gastroenterologii dziecięcej 14. Cukrzyca dziecięca, stany niedocukrzenia 15. Stany nagłe w neurologii dziecięcej		
--	--	--

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Ćwiczenia kliniczne, Nauczanie zdalne, Zajęcia praktyczne

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
--------------	------------------	-------------------------------

wykład, nauczanie zdalne, samokształcenie – przygotowanie do egzaminu/zalicze- nia	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
zajęcia praktyczne	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.
- Każdy student jest zobowiązany do uzyskania pozytywnej oceny z każdego testu przypisanego wykładowi prezentowanemu w nauczaniu na odległość w ramach przedmiotu.

LITERATURA

Obowiązkowa

- Muscari ME. Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne PZWL; Wraaszawa, 2016
- Kawalec W, Grenda R, Ziółkowska H. Pediatria, PZWL: Warszawa, 2017

Dodatkowa

- Pawlaczyk B. Zarys pediatrii. PZWL; Warszawa, 2016.

PRAKTYKA ZAWODOWA. ODDZIAŁ PEDIATRII

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna Instytut Ratownictwa Medycznego	Cykl dydaktyczny 2023/26
Kierunek studiów Ratownictwo Medyczne	Rok realizacji 2025/26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	Języki wykładowe Polski
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów praktyczny	Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki o zdrowiu	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie
	Grupa zajęć standardowych D. Praktyki zawodowe

Okres Semestr 5	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie Forma prowadzenia i godziny zajęć praktyka zawodowa: 50	Liczba punktów ECTS 2.0
--------------------	--	----------------------------

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Celem przedmiotu jest utrwalenie zdobytych umiejętności jak również rozwijanie umiejętności studentów z zakresu świadczeń zdrowotnych i medycznych czynności świadczonych w obszarze pediatrii niezbędnych w ratownictwie medycznym.
----	--

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe	O.W1	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria

	podejmowane przez ratownika medycznego		oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.U1	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.U2	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U7	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.K2	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K3	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.K7	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
praktyka zawodowa	50
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 50

Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 50
---	---------------------

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	1. Specyfika badania podmiotowego u pacjenta pediatrycznego i jego opiekuna. 2. Specyfika badania przedmiotowego u dziecka. 3. Ocena kliniczna stanu dziecka, diagnostyka i leczenie w oddziale pediatrycznym. 4. Rozpoznanie stanu bezpośredniego zagrożenia zdrowotnego dziecka przyjętego do oddziału. 5. Ocena i monitorowanie stanu dziecka nieprzytomnego (stan świadomości, oddech, krążenie). 6. Udrożnienie dróg oddechowych dziecka metodami dostępnymi. 7. Resuscytacja krążeniowo -oddechowa dziecka (w tym wentylacja przy użyciu maski twarzowej i worka samorozprężalnego zgodnie z obowiązującymi standardami). 8. Doskonalenie procedur wykonywanych u dzieci takich jak: zakładanie wkłuć obwodowych, pomiar podstawowych parametrów życiowych, cewnikowanie pęcherza moczowego, asystowanie przy drobnych zabiegach chirurgicznych oraz innych procedurach. 9. Postępowanie ratunkowe w różnych jednostkach chorobowych u dzieci przyjętych do oddziału pediatrycznego.	W1, U1, U2, U3, K1, K2, K3	praktyka zawodowa

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Dyskusja, Pokaz, Praktyka zawodowa

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu	
Praktyka zawodowa	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Wiedzy – Student zna i rozumie: / Umiejętności – Stu-	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków:	Uzyskał min. 50% punktów

	dent potrafi: kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	• 100% obecność na zajęciach; • aktywny udział w zajęciach; • zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach • osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Europejska Rada Resuscytacji, Wytyczne resuscytacji 2015, Kraków 2016 2. Vademecum Pediatrii. Podręcznik dla lekarzy, pielęgniarek i studentów, pod red. Jacka J. Pietrzyka 2011

Dodatkowa

1. Wołoszczuk-Gębicka B, Rawicz M., Złota godzina, algorytmy postępowania w stanach nagłych u dzieci, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011. 2. Lankosz-Lauterbach J. ABC zabiegów diagnostycznych u dzieci 2010

MEDYCYNĄ RATUNKOWĄ

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Nauki o zdrowiu	egzamin
	Grupa zajęć standardowych
	C. Nauki kliniczne

Okres Semestr 5	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 5, seminarium: 20, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych: 45, zajęcia praktyczne: 45, nauczanie zdalne: 10	Liczba punktów ECTS 5.0
Okres Semestr 6	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin Forma prowadzenia i godziny zajęć seminarium: 20, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych: 45, zajęcia praktyczne: 85	Liczba punktów ECTS 6.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Celem przedmiotu jest poszerzenie wiedzy i umiejętności studentów w zakresie postępowania z chorymi w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Nabycie umiejętności szybkiego rozpoznawania i oceny zagrożeń stanu zdrowia pacjenta z wykorzystaniem odpowiednich metod diagnostycznych i leczniczych. Doskonalenie zaawansowanych czynności ratunkowych (wskazania i wykonanie praktyczne).
----	---

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	regulacje prawne, zasady etyczne i deontologię, odnoszące się do wykonywania zawodu ratownika medycznego	O.W4	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku	C.W1	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego	C.W10	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego	C.W12	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia	C.W13	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W6	zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym	C.W16	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W7	skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego	C.W20	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W8	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę	C.W26	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W9	problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej	C.W27	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W10	problematykę ostrej niewydolności oddechowej	C.W28	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W11	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu	C.W29	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

	przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej		
W12	zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii	C.W32	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W13	leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych	C.W35	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W14	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego	C.W36	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W15	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyń mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce	C.W37	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W16	zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego	C.W48	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W17	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu	C.W53	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W18	wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania	C.W57	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W19	wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania	C.W58	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W20	wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania	C.W59	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W21	wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do prowadzenia wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania	C.W60	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

W22	wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania	C.W61	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W23	wskazania do wykonania kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej, a także technikę jej wykonania	C.W62	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W24	zasady wykonywania dostępu do- szpikowego przy użyciu gotowego zestawu	C.W64	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W25	wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, do- odbytniczą, wziewną i doszpikową oraz techniki tego podawania	C.W65	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W26	wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze	C.W66	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W27	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego	C.W67	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W28	objawy i rodzaje odmy opłucnowej	C.W70	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W29	objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber	C.W71	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W30	technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych	C.W72	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W31	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej	C.W75	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W32	rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego	C.W79	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W33	rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR	C.W80	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

W34	wskazania do leczenia hiperbarycznego	C.W84	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W35	zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach	C.W89	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W36	zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR	C.W90	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W37	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR	C.W92	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W38	rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci	C.W93	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W39	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu	C.W95	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W40	procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej	C.W96	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W41	procedurę zakładania sondy żołądkowej i płukania żołądka	C.W98	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W42	stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie	C.W101	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W43	rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne	C.W103	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W44	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci	C.W3	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W45	stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz	C.W23	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

	zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach		
W46	przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek	C.W30	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W47	wybrane choroby przewodu pokarmowego	C.W31	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W48	zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii	C.W49	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W49	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych	C.W88	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W50	zasady cewnikowania pęcherza moczowego	C.W97	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W51	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny	C.W22	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W52	stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń	C.W81	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W53	zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR	C.W91	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W54	wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących	C.W106	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych	O.U6	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych	C.U3	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	oceniać stan świadomości pacjenta	C.U8	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

U4	wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie	C.U13	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U5	oceniać stan neurologiczny pacjenta	C.U17	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U6	zakładać zgłębnik dożołądkowy	C.U22	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U7	zakładać cewnik do pęcherza moczowego	C.U23	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U8	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne	C.U25	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U9	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	C.U27	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U10	stosować leczenie przeciwbólowe	C.U29	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U11	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal	C.U30	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U12	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	C.U32	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U13	oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci	C.U35	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U14	wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	C.U37	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U15	przewodzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora)	C.U38	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

U16	przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi	C.U40	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U17	wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej	C.U41	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U18	wykonywać konikopunkcję	C.U42	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U19	wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	C.U43	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U20	wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca	C.U47	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U21	oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta	C.U48	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U22	wykonywać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu	C.U49	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U23	wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu	C.U53	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U24	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o odstąpieniu od jej przeprowadzenia	C.U56	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U25	rozpoznawać pewne znamiona śmierci	C.U57	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U26	dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej	C.U58	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U27	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne	C.U60	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U28	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	C.U62	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U29	identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego	C.U63	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

	oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń		
U30	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać obecność kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego	C.U64	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U31	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	C.U65	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U32	monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego	C.U67	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U33	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U7	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U34	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.U1	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U35	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	C.U1	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U36	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego	C.U59	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.K2	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K3	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach	O.K4	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

K4	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy	O.K5	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K5	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych	O.K6	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

SEMESTR 5

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	5
seminarium	20
zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych	45
zajęcia praktyczne	45
przygotowanie do zajęć	10
przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 115
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 90

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

SEMESTR 6

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
seminarium	20
zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych	45
zajęcia praktyczne	85
przygotowanie do zajęć	15

przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 180
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 150
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 130

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Ciągłości działań ratunkowych, specyfika procedur medycznych w warunkach przedszpitalnych i szpitalnych.	W1, W43, W51, W52, U1, U13, U28, U30, U33, U8, U9, K3, K4, K5	wykład
2.	Triage szpitalny - segregacja chorych w SOR	W31, U10, U11, U12, U26, U3, U34, U5, K2	seminarium, zajęcia praktyczne
3.	Zespół urazowy (Trauma Team) - organizacja i zadania członków zespołu. Specjalistyczne zabiegi diagnostyczne i lecznicze wdrażane na poziomie ZRM oraz SOR tj.: trudna intubacja, drenaż klatki piersiowej, perikardiocenteza, torakotomia, wkłucie centralne itp.	W16, W18, W23, W24, W37, W38, W39, U29, U30, U32, K3	wykład, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych
4.	Zasady wykonywania diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej w medycynie ratunkowej. Oznaczanie parametrów krytycznych z użyciem dostępnego sprzętu.	W27, W53, W54, U31, K2	wykład, zajęcia praktyczne, e-learning
5.	Podstawy interpretacji obrazów tomografii komputerowej w urazach głowy, zdjęć RTG, wykorzystanie USG w ratownictwie medycznym i praktyce SOR	W37, U14, U32, K2	wykład, samokształcenie
6.	Zaopatrywanie i szycie ran w warunkach SOR, Postępowanie w przypadkach dużych urazów naczyniowych i ran penetrujących do jam ciała (w tym ciał obcych); specyfika wstępnego leczenia chorego oparzonego.	W27, W33, W36, W37, U27, U31, U36, K2	zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych

7.	Zasady leczenia płynami w stanach nagłych – „poprawić nie zaszkodzić”. Analgosedacja w medycynie ratunkowej. Postępowanie z pacjentem terminalnym.	W1, W17, W48, W50, W6, W7, U10, U24, U25	seminarium, samokształcenie
8.	Procedury specjalistyczne w nagłych stanach internistycznych (w tym przy krwotokach z przewodu pokarmowego). Sepsa, zakażenia. Ostra niewydolność nerek.	W13, W25, W35, W41, W45, W46, W47, U6, U7, K1	wykład, e-learning, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych
9.	Czynności ratunkowe w okulistyce i laryngologii (w tym kwalifikacji do zabiegów ratujących życie w ostrych dusznościach krtańowych – tracheotomia, wybrane urazy szczękowo-twarzowe)	W10, W11, W19, W20, W21, W37, U16, U17, U18, U19, K1, K2	seminarium, zajęcia praktyczne, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych
10.	Zastosowanie leczenia hiperbarycznego w medycynie ratunkowej. Wybrane stany nagłe u dzieci, osób w podeszłym wieku i u kobiet w ciąży (w tym poród nagły); postępowanie z pacjentem w psychozie i nagłych zaburzeniach pochodzenia psychicznego.	W13, W2, W3, W34, W4, W42, W44, W5, U2, U36, U5, U8, K1, K2, K3	seminarium, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych
11.	Zagadnienia praktyczne - rozszerzenie MCR z farmakoterapią IV sem.: - hipowolemia z niewydolnością krążenia, - zapalenie płuc, - Ca płuca, - reakcja stresowa + NT, - zawał na SOR, - zawał o nietypowych objawach - ból barku, - OZT, - bóle brzucha - wymioty - zawał prawej komory,	W35, W49, W8, W9, U4, K1	seminarium, zajęcia praktyczne, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych
12.	Zagadnienia praktyczne - rozszerzenie MCR z farmakoterapią IV sem.: - zaburzenia rytmu serca kardiowersja, - zaburzenia rytmu serca stymulacja, - RBBB, - SVT bez tętna, - rozwarstwienie aorty, - astma ze ściszeniem na płucami powikłana odma przężną, duszność - zatorowość płucna	W10, W11, W22, W28, W29, W40, W49, W9, U20, U23, U34, U4, K1	seminarium, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych
13.	Zagadnienia praktyczne - rozszerzenie MCR z farmakoterapią IV sem.: - udar o nietypowych objawach, - stan przedrzucawkowy, - anafilaksja po podaniu leku przez ZRM, - gorączka a tachykardia zatokowa > 150/min,	W12, W14, W15, W26, W30, W47, W49, U21, U29, U5, K1	seminarium, zajęcia praktyczne, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych, samokształcenie
14.	Zagadnienia praktyczne - rozszerzenie MCR z farmakoterapią IV sem.: - nieprzytomny - nerwica - zaburzenia psychiczne - ból w klp, - gorączka u młodej	W3, W36, W49, U12, K1, K2	seminarium, zajęcia praktyczne, zajęcia praktyczne w

	"zdrowej osoby" - zapalenie mięśnia sercowego - krwiotłucie - gruźlica - postępowanie przy podejrzeniu rozpoznania choroby zakaźnej.		warunkach symulacyjnych, samokształcenie
15.	Szkolenie do poziomu - "ITLS"	W1, W11, W27, W28, W29, W30, W31, W32, W33, W37, W38, W39, W43, W8, U10, U13, U14, U15, U22, U23, U26, U28, U29, U30, U35, U36, U9, K1, K2, K3	zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Ćwiczenia w pracowni umiejętności, Ćwiczenia w warunkach symulacyjnych, Seminarium, Zajęcia praktyczne

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu	
wykład, nauczanie zdalne, samokształcenie – przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
seminarium, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych, zajęcia praktyczne, samokształcenie – przygotowanie do zajęć	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie: Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie: Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

Zaliczone przedmioty: anatomia, fizjologia i patofizjologia, badanie fizykalne w geriatric, medyczne czynności ratunkowe z farmakoterapią. Wiedza z zakresu przedmiotów klinicznych. Obecność na zajęciach obowiązkowa.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Machała W., Guła P.: Postępowanie w obrażeniach ciała w praktyce SOR. Wydawnictwo lekarskie PZWL. Warszawa 2016.
2. Procedury kliniczne w medycynie ratunkowej. Część 1 J. Roberts R., Hedges J. R., Custalow C. B., Chanmugam A.S., Chudnofsky C.R., McManus LTC J., wyd. I polskie, red. Jakubaszko J., rok wydania: 2012.
3. Mackway-Jones K., Marsden J., Windle J. TRIAGE. Elsevier Urban & Partner; Wrocław, 2012.
4. Sulej M., Puc P., Segregacja medyczna w szpitalnym oddziale ratunkowym, Lekarz Wojskowy nr1/2015, Warszawa 2015 r.
- 5.

Dodatkowa

1. Brongel L.: Złota godzina. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, wyd. 2, Kraków 2007.
2. Ciećkiewicz J (red.): Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2010.
3. Styka L: Ewakuacja i transport poszkodowanego. Wyd. Med. Górnicki, Wrocław 2008.
4. Zawadzki A (red.): Medycyna ratunkowa i katastrof. PZWL, Warszawa 2011.
5. Jakubaszko J., Plantz Scott H., Wipfler E. J., Medycyna ratunkowa NMS Seria Podręczników Medycznych do Egzaminów Testowych, 2010.

MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE U DZIECI

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów
Nauki o zdrowiu	uczenia się
	zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych
	C. Nauki kliniczne

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie na ocenę	
	Forma prowadzenia i godziny zajęć	
	seminarium: 10, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych: 40, nauczanie zdalne: 5	
		3.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych w warunkach przedszpitalnych u pacjenta pediatrycznego.
----	--

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku	C.W1	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka	C.W2	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci	C.W3	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym	C.W5	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych	C.W8	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W6	zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe	C.W25	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W7	techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego	C.W50	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W8	zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci	C.W56	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W9	wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej	C.W68	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych	C.U3	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka	C.U5	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	C.U66	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			

K1	prować medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.K2	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K2	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K3	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.K7	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
seminarium	10
zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych	40
nauczanie zdalne	5
przygotowanie do zajęć	10
przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 75
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 55
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 40

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Badanie i ocena pacjenta pediatrycznego w warunkach przedszpitalnych.	W2, W4, W6, U2, U3, K2	wykład, seminarium, e-learning, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych

2.	Specyfika procedur ratunkowych u pacjenta pediatrycznego.	W7, U3, K3	wykład, seminarium, e-learning, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych
3.	Zachorowania oraz urazy u dzieci, do których dysponowane są zespoły ratownictwa medycznego.	W1, W3, W5, W9, U1, U3, K1, K2	wykład, seminarium, e-learning, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych , samokształcenie
4.	Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u dzieci.	W8, U3, K1, K3	wykład, seminarium, e-learning, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych , samokształcenie

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Ćwiczenia w pracowni umiejętności, Ćwiczenia w warunkach symulacyjnych, Symulacja niskiej wierności, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu	
seminarium, nauczanie zdalne , samokształcenie –przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań	
seminarium, zajęcia praktyczne w warunkach symulacyjnych, samokształcenie –przygotowanie do zajęć	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Strange G. R., Ahrens W.R., Schafermeyer R.W., Toepper W.C.: Medycyna ratunkowa wieku dziecięcego. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2003.
2. Andres J. (red.) Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u dzieci, Polska Rada Resuscytacji, Kraków, 2005
3. Andres J. (red.), Wytyczne resuscytacji 2015, Polska Rada Resuscytacji Kraków 2016

MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE - LOTNICZY ZESPÓŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów
Nauki o zdrowiu	uczenia się
	zaliczenie na ocenę
	Grupa zajęć standardowych
	C. Nauki kliniczne

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie na ocenę	
	Forma prowadzenia i godziny zajęć	
	seminarium: 5, ćw. w "warunkach symulacyjnych": 10	
		1.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zasadami funkcjonowania Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.
----	--

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach	O.W3	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W2	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.W1	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W3	zasady łańcucha przeżycia	C.W41	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W4	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków	C.W44	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W5	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu	C.W76	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W6	zasady transportu pacjentów z obrażeniami ciała	C.W82	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W7	rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci	C.W93	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W8	rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne	C.W103	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
W9	zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci	C.W94	Test wielokrotnego wyboru (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach	O.U4	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci	C.U35	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

U3	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać obecność kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego	C.U64	Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach	O.K4	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
seminarium	5
ćw. w "warunkach symulacyjnych"	10
przygotowanie do zajęć	5
przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 25
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 15
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 10

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
-----	-------------------	-----------------------------------	-------------------------

1.	Historia lotniczego ratownictwa medycznego (LPR) w Polsce.	W1, U1, K1	seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych, samokształcenie
2.	Organizacja i funkcjonowanie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w Polsce.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, U2, U3, K1	seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych
3.	Charakterystyka i specyfika działań ratowniczych podejmowanych przez LPR.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, U2, U3, K1	seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych
4.	Odmienności i ograniczenia w prowadzeniu zabiegów ratujących życie przez personel LPR na miejscu zdarzenia oraz w trakcie transportu. - zajęcia praktyczne	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, U2, U3, K1	seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych, samokształcenie
5.	Zasady współdziałania i koordynacji służb ratowniczych oraz użycia LPR	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, U2, U3	seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych
6.	Specyfika działania Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w warunkach wysokogórskich	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, U2, U3, K1	seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych
7.	Zasady przekazywania chorych do transportu lotniczego	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, U2, U3, K1	seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych, samokształcenie

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
seminarium, samokształcenie –przygotowanie do egzaminu/zajęć	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Wiedzy – Student zna i rozumie: test wielokrotnego wyboru	Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min. 60% zakresu pytań

seminarium, ćwiczenia w warunkach symulowanych, samokształcenie – przygotowanie do zajęć	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie :Umiejętności – Student potrafi: Realizacja zleconego zadania, (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: - obecność na zajęciach; - aktywny udział w zajęciach; - zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 60% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

DODATKOWY OPIS

- Każdy student jest oceniany (ewaluacja formatująca) systematycznie przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć ujętych w karcie przedmiotu.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE

Zaliczone przedmioty: Medyczne czynności ratunkowe, Podstawy medycyny ratunkowej

LITERATURA

Obowiązkowa

- Gałązkowski R. (red.), Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. Medi-Press, Warszawa 2011.
- Derkowski T., Kowalski M., Gałązkowski R. Medycyna Przedszpitalna w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym. PZWL Wydawnictwo Lekarskie. Warszawa 2021.

Dodatkowa

- Gałązkowski R: Śmigłowiec EC 135 – nowa latająca karetka. Ogólnopolski Przegląd Medyczny 2010, 3: 47-49
- Gałązkowski R.: Nowe możliwości w zakresie ratownictwa medycznego i transportu międzyszpitalnego Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Anestezjologia Intensywna Terapia, 2010, XLII, 3; 174-178.

PRAKTYKA ZAWODOWA. SZPITALNY ODDZIAŁ RATUNKOWY (STANY NA- GŁE W PEDIATRII)

INFORMACJE PODSTAWOWE

Jednostka organizacyjna	Cykl dydaktyczny
Instytut Ratownictwa Medycznego	2023/26
Kierunek studiów	Rok realizacji
Ratownictwo Medyczne	2025/26
Poziom kształcenia	Języki wykładowe
pierwszego stopnia	Polski
Forma studiów	Blok zajęciowy
stacjonarne	obowiązkowy do zaliczenia roku
Profil studiów	Obligatoryjność
praktyczny	obowiązkowy
Dyscypliny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów
Nauki o zdrowiu	uczenia się
	zaliczenie
	Grupa zajęć standardowych
	D. Praktyki zawodowe

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie	
	Forma prowadzenia i godziny zajęć	
	praktyka zawodowa: 100	4.0

CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Celem przedmiotu jest rozwijanie umiejętności studentów w zakresie specjalistycznych zabiegów wykonywanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dzieci
----	--

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji

Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.W1	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.U1	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.U2	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
U3	planować własną aktywność edukacyjną i stale doskonalić się w celu aktualizacji wiedzy	O.U7	kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	O.K1	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K2	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego	O.K2	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)
K3	planować własną aktywność edukacyjną i stale doskonalić się w celu aktualizacji wiedzy	O.K7	Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)

BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
praktyka zawodowa	100
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100

Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 100
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 100

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	- Specyfika postępowania z chorym dzieckiem/dzieckiem po urazie - Badanie wstępne dziecka w stanie nagłym. - Ocena stanu dziecka i segregacja medyczna w SOR, diagnostyka i leczenie w SOR. - Rozpoznanie stanu bezpośredniego zagrożenia zdrowotnego u dziecka przyjętego do SOR oraz inicjowanie adekwatnych procedur medycznych. - Ocena i monitorowanie stanu dziecka nieprzytomnego (stan świadomości, oddech, krążenie). - Udrożnienie dróg oddechowych u dzieci metodami dostępnymi w SOR, - Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dziecka (w tym wentylacja wspomagana i zastępcza, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi). - Procedury wykonywane w SOR u dzieci takie jak: zakładanie wkłuć obwodowych, pomiar podstawowych parametrów życiowych, cewnikowanie pęcherza moczowego, asystowanie przy drobnych zabiegach chirurgicznych oraz innych procedurach. - Postępowanie ratunkowe w najczęstszych stanach zagrożenia życia u dzieci związanych z niewydolnością oddechową, chorobami układu krążenia, urazami. - Postępowanie ratunkowe u dzieci w: - urazach klatki piersiowej - urazach jamy brzusznej - uszkodzeniach kończyn - urazach oczu - urazach tkanek miękkich - oparzeniach	W1, U1, U2, U3, K1, K2, K3	praktyka zawodowa

INFORMACJE ROZSZERZONE

METODY NAUCZANIA:

Analiza przypadków, Pokaz, Praktyka zawodowa

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu	
Praktyka zawodowa	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Wiedzy – Student zna i rozumie: / Umiejętności – Student potrafi: kryteria na podstawie Dziennika kształcenia praktycznego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)	Dopuszczenie do zaliczenia przedmiotu wymaga spełnienia następujących warunków: • 100% obecność na zajęciach; • aktywny udział w zajęciach; • zaliczenie zadań przydzielonych na zajęciach • osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się	Uzyskał min. 50% punktów
	Zaliczenie efektów uczenia się w zakresie : Kompetencji społecznych – Student jest gotów do: Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego (kryteria oceny: zał.1 do karty opisu przedmiotów)		Uzyskał min. 60% punktów

LITERATURA

Obowiązkowa

1. Literatura podstawowa: 1. Wołoszczuk-Gębicka B, Rawicz M., Złota godzina, algorytmy postępowania w stanach nagłych u dzieci, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011. 2. Europejska Rada Resuscytacji, Wytyczne resuscytacji 2015, Kraków 2016

Dodatkowa

1. 1. ABC zabiegów w pediatrii. Podręcznik dla studentów medycyny, pielęgniarek i lekarzy; red.: J. J. Pietrzyk, H. Szajewska, J. Mrukowicz; Medycyna Praktyczna; Kraków 2010